

РЕШЕНИЕ

№ 14336

гр. София, 12.12.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ РАЙОНЕН СЪД, 156 СЪСТАВ, в публично заседание на седемнадесети ноември през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: ВА

при участието на секретаря ЕД
като разгледа докладваното от ВА Гражданско дело № 20221110141378 по описа за 2022 година

РЕШЕНИЕ

12.12.2022 г., гр. София

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ РАЙОНЕН СЪД, I I Г. О., 156-ти състав, в открито публично заседание на седемнадесети ноември през две хиляди и двадесет и втора година, в състав:

ПРЕДСЕДАТЕЛ: ВА

при секретаря ЕД, като разгледа докладваното от съдия ВА гр. дело № 41378/2022 г. по описа на СРС, за да се произнесе, взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 124 и сл. ГПК.

Подадена е искова молба от И. Б. Г. срещу МВ, като се твърди, че се намирала в служебно правоотношение с ответника възникнало със Заповед от 02.09.2013 г., като е била назначена на работа при ответника, а със Заповед от 02.02.2017 г. била назначена на длъжността „Младши експерт“, в отдел „Говорители на структурите на МВР“, към Дирекция „Връзки с обществеността“. Поддържа, че със заповедта за назначаване на длъжността била определена основната месечна заплата, но не били предвидени суми за безплатна храна. Навежда доводи, че няколкократно с други заповеди е била преназначавана, като със заповед от 22.05.2022 г. била преназначена на длъжност „Младши експерт“ в отдел „Координация, анализ и мониторинг“, към Дирекция „Пресцентър и връзка с обществеността при МВР. Излага съображения, че въпреки няколкократните повишавания

и извършването на работа на длъжностите на които е била назначавана не получавала храна или легова равностойност, съобразно разпоредбата на чл. 181, ал. 1 ЗМВР. Твърди, че реда за получаване на длъжното благо се определял ежегодно със заповед на министъра, а редът бил определен в наредба. Сочи, че до 30.01.2017 г. била получавала длъжното, като за 2017-2020 г. размерът на сумата за храна бил за сумата от 120,00 лева. Поддържа, че от правна страна разпоредбата на чл. 181, ал. 1 ЗМВР изисквала суми за храна да се предоставят на всички служители на МВР. Развива аргументи, че от правна страна с приети наредби, неправомерно бил ограничено правото на определени служители на безплатна храна, вкл. и на ищцата. Инвокира доводи, че за периода от 01.08.2019 г. до 01.08.2022 г. се дължала сумата от 4320,00 лева. Исква ответника да бъде осъден да заплати длъжните суми, както и сторените деловодни разноски.

В срока по чл. 131, ал. 1 ГПК е подаден отговор на искова молба, като претенцията на ищцата се оспорва като недоказана и неоснователна. Твърди, че на ищцата не се дължало допълнително (отделно) заплащане на легова равностойност на неосигурена храна. Развива подробни съображения във връзка с приложимата нормативна база, като прави извод, че чл. 181 ЗМВР се прилагал за служителите, които били държавни служители и отношенията им се регулирали от ЗМВР, а ищцата въпреки, че била служител на МВР, то последната била такава по чл. 142, ал. 1, т. 2 ЗМВР. Навежда доводи за приложимата към предходен момент нормативна уредба, като прави извод, че при действието на отменени нормативни актове правоотношение между страните е било регулирано по друг начин, съответно различни са били и правните последици, вкл. по отношение процесната сума. Прави извод, че ищцата не е лице от тези по чл. 181, ал. 1 ГПК на която се дължи безплатна храна или леговата ѝ равностойност. Исква отхвърляне на предявените искове. Претендира разноски.

Съдът, като съобрази правните доводи на страните, събраните писмени доказателства, поотделно и в тяхната съвкупност, съгласно правилата на чл. 235, ал. 2 ГПК, намира за установено следното:

СРС, 156-ти състав е сезиран с осъдителен иск с правно основание чл. 181, ал. 1 ЗМВР, във вр. чл. 142, ал. 1 ЗМВР.

Спорното материално право е обусловено от проявлението в обективната действителност на следните материални предпоставки (юридически факти): **1)** наличието на валидно служебно отношение между страните по което ищцата да е полагала труд при ответника; **2)** ищцата да попада в обхвата на категорията държавни служители на които се дължи предоставянето на безплатна храна или легова равностойност.

Между страните не се спори, поради което и с доклада по делото на основание чл. 146, ал. 1, т. 3 ГПК е отделно за безспорно, че страните са се намирали в служебно правоотношение възникнало със Заповед от 02.09.2013 г., като със Заповед от 02.02.2017 г. била назначена на длъжността „Младши експерт“, в отдел „Говорители на структурите на МВР“, към Дирекция „Връзки с обществеността“, съответно няколкократно с други заповеди е била преназначавана, като със заповед от 22.05.2022 г. била преназначена на длъжност „Младши експерт“ в отдел „Координация, анализ и мониторинг“, към Дирекция „Пресцентър и връзка с обществеността при МВР.

Следователно в случаят основният проблем в настоящото производство е дали ищцата е от кръга лица, които имат право да получат безплатна храна, респ. леговата ѝ равностойност.

Настоящият съдебен състав счита, че предвид отделеното за безспорно между страните следва да се направи извод, че за процесния период 01.08.2019 г. до 01.08.2022 г., ищцата е имала статут на държавен служител. Правния статут на служителите по чл. 142, ал. 1, т. 2 ЗМВР в това число и ищецът се урежда както от общия ЗДСл така и от специалния ЗМВР. И това следва от изричния текст на специалния закон, който в чл. 1 ЗМВР, който има характер на обща разпоредба, определяща предметния обхват на закона, и гласи, че ЗМВР

урежда принципите, функциите, дейностите, управлението и устройството на МВР и статута на служителите в него. Този разпоредбата дава основание останалите текстове на специалния закон да се тълкуват с оглед и във взаимовръзка с нея – доколкото логическото тълкуване на *lex spacialis derogat legi generali* е основано на факта, че общият закон е „надграден“ от специалния, като последният изключва приложението на общия, но само когато е предвидено нещо различно. Когато специалният закон не предвижда нищо или в същия има частично препращане, то за всичко останало се прилага общият закон. Друго е положението при логическото тълкуване, когато се касае за особен закон, тъй като особеният закон отменя общият закон, а оттам не намира приложение и специалният – *lex propria derogat legi communi*. Или казано с други думи ЗДСл. и ЗМВР се намират в съотношение общ към специален закон, тъй като ЗМВР единствено надгражда определени фактически състави, докато особеният закон не се намира в подобно съотношение, тъй като „особеността“ касае кръг лица, които са адресати на закона. Ето защо разпоредбата на чл. 142, ал. 4 ЗМВР, която казва, че статутът на държавните служители по чл. 142, ал. 1, т. 2 се урежда със ЗДСл. също следва да е тълкува във връзка с чл. 1 от ЗМВР. Следователно общите разпоредби относно статута на държавния служител ще се прилагат по отношение на служители по чл. 142, ал. 1, т. 2 ЗМВР само и единствено при липсата на изрично специално правило в ЗМВР, което би дерогирало общия закон. Изключването изцяло на статута на държавните служители по чл. 142, ал. 1, т. 2 ЗМВР от приложното му поле би противоречало на основните принципи на управление на държавната служба в МВР, посочени в чл. 141 ЗМВР.

Съгласно чл. 181 ЗМВР на служителите на МВР се осигурява храна или левовата равностойност на същата – т. е. на всички служители на МВР. Тоест, налага се правният извод, че ЗМВР се прилага и по отношение на специалните права на служителите по чл. 142, ал. 1, т. 2 ЗМВР какъвто несъмнено е и ищещът, следва, че по отношение и на него се прилага специалната разпоредбата на чл. 181, ал. 1 ЗМВР. Тя предвижда, че на всички служители на МВР се осигурява храна или левовата ѝ равностойност. В този смисъл са и разпоредбите на и специалната Наредба № 8121з-773 от 1.07.2015 г. за условията и реда за осигуряване на храна или левовата ѝ равностойност на служителите на Министерството на вътрешните работи. В чл. 1 от същата е посочено, че с нея се определят условията и редът за осигуряване на храна или левовата ѝ равностойност на служителите на МВР по чл. 142, ал. 1, т. 1 и 3 ЗМВР и по § 86 от преходните и заключителните разпоредби на ЗИД на ЗМВР. Законът обаче не делегира на М. В. Р. да определя кои лица следва да получават храна или парична равностойност, а единствено възлага с подзаконов нормативен акт да се определят условията и редът за предоставяне на сумите и доволствията по чл. 181, ал. 1–3 ЗМВР (ал. 4 на чл. 181 ЗМВР). В този смисъл за определяне кои лица имат право на безплатна храна или левова равностойност съдът следва да изходи единствено и само от ЗМВР.

Нещо повече – да се приеме противното тълкуване би противоречало на основният принцип в Конституцията на Република България – за забрана на дискриминация – арг. чл. 6, ал. 2 КРБ, така също и на самата уредба на ЗМВР, доколкото в правилото на чл. 141, т. 7 ЗМВР – за забрана на дискриминация. Няма никакво логично обяснение да се разграничават категориите държавни служители по чл. 142, ал. 1, т. 1 и т. 2 ЗМВР. Напротив, единственото разграничени може да бъде с лицата по чл. 142, ал. 1, т. 3 ЗМВР, тъй като там критерият е обективен и недискриминационен, доколкото има разлика между служебното правоотношение по изпълнение на държавна служба и трудовото правоотношение, възникнало на някое от основанията по КТ.

В горната насока трябва да се спомене, че самият законодател е индицирал с чл. 181, ал. 3 ЗМВР, че служителите на МВР следва да бъдат разграничавани обаче не по друг критерии, а по извършваната дейност, тъй като в посочената разпоредба е предвидено, че (изм. – ДВ, бр. 14 от 2015 г., доп., бр. 97 от 2017 г., изм., бр. 60 от 2020 г., в сила от 1.08.2020 г.) на служителите по чл. 142, ал. 1 и 3, които извършват дейности, свързани със специфичен

характер на труда, за което се полага безплатна храна, се осигурява левовата ѝ равностойност. На служителите по чл. 142, ал. 1 и 3, полагащи труд през нощта от 22,00 до 6,00 ч., за което се полагат ободряващи напитки, се осигурява левовата им равностойност.

На следващо място, съдът намира, че между страните не се спори, а и ответника в открито съдебно заседание от 17.11.2022 г., признава, че принципно размерът на дължимото доволствие е в размер на 120,00 лева. При това положение, настоящият съдебен състав намира, че следва да цени изявлението на процесуалният представител на ответника, като съдебно признание на факти. А признанието на факти е едно от най-сигурните доказателствени средства в гражданският процес, което преценено в съвкупност с останалите доказателства по делото води до изясняване на действителното фактическо и правно положение между страните – арг. чл. 175 ГПК и чл. 10 ГПК.

По делото не са сочени, респ. не са събрани доказателства, че ответника е заплатил дължимата сума, поради което и с оглед неблагоприятните последици на доказателствената тежест, съдът е длъжен да приеме недоказаният факт за неосъществил се в обективната действителност – арг. чл. 154, ал. 1 ГПК.

На следващо място трябва да се спомене, че не може да се уважи възражението на ответника, че след преназначаването на длъжност на ищцата във възнаграждението ѝ била включена дължимата сума. Подобно обстоятелство не се установява от събраните по делото доказателства, а тъй като същото касае плащането като способ за погасяване на задълженията, то е в тежест на ответника, поради което с оглед неблагоприятните последици на доказателствената тежест, съдът е длъжен да приеме недоказанията факта за неосъществил се в обективната действителност – арг. чл. 154, ал. 1 ГПК. В тази насока, настоящият съдебен състав намира, че принципно как е структурирано заплащането на ищеца е без значение, като в случая самият ответника изпада във вътрешно противоречива теза. От една страна се сочи, че процесните суми не се дължали, защото ищцата не била от категорията лица, които били правоимащи, а от друга страна се излагат съображения, че практически дължимото било включена във възнаграждение, поради което било платено. В тази насока трябва да се спомене, че като се извърши граматическо, систематично и телеологическо тълкуване на разпоредбата на § 69, ал. 1 и ал. 6 ПЗР ЗМВР, според които служебните правоотношения на държавните служители в МВР, за които се прилага § 86 от Закона за изменение и допълнение на Закона за Министерството на вътрешните работи (ДВ, бр. 14 от 2015 г.) и които към датата на влизане в сила на този закон заемат длъжности за държавни служители с висше образование и притежаващи висше образование, с изключение на тези от Медицинския институт на Министерството на вътрешните работи и на тези по § 70, ал. 1, т. 1, се преобразуват в служебни правоотношения по Закона за държавния служител, считано от датата на влизане в сила на този закон. При назначаването на служителите по ал. 1 се определя индивидуална основна заплата, не по-ниска от определеното към датата на влизане в сила на този закон възнаграждение, определено по реда на Закона за Министерството на вътрешните работи и включващо заплата за длъжност, допълнително възнаграждение за прослужено време и за научна степен и левовата равностойност на храната по чл. 181, ал. 1. Тоест, посочените разпоредби касаят единствено самото възнаграждение на служителите. Това, че ответникът не е разбрала очевидно закона или е структурирал неправилно или правилно, но в полза на служителите възнаграждение му е без значение. Следователно, след като не е определено по-малко възнаграждение, то следва извод, че закона е спазен, а определеното такова в повече (вкл. с оглед доволствията) е без значение – посочените разпоредби касаят само възнаграждението, а не и други дължими суми. Нещо повече от ангажирани по делото доказателства за процесния период – справки за изплатено възнаграждение, не може да се направи извод в насоката твърдяна от ответника.

С оглед гореизложеното, съдът намира че всички материални предпоставки са

налице, поради което претенцията следва да бъде уважена в цялост.

При този изход на правния спор с правна възможност да претендира разноси разполага само ищеца. Последният въпреки, че е поискал присъждането на деловодни разноси не е ангажирал доказателства, че действително е сторил такива, поради което и на основание чл. 78, ал. 1 ГПК не следва да му се присъждат.

С оглед разпоредбата на чл. 78, ал. 6 ГПК, ищецът следва да бъде осъден да заплати по сметка на Софийският районен съд сумата от 172,80 лева, представляващи дължима държавна такса за първоинстанционното производство.

Така мотивиран, Софийският районен съд

РЕШИ:

РЕШИ:

ОСЪЖДА МВ, БУЛСТАТ:, със седалище и адрес на управление: гр. да заплати на И. Б. Г., ЕГН: *****, с адрес: гр., на основание чл. 181, ал. 1 ЗМВР, във вр. чл. 142, ал. 1 ЗМВР, сумата от **4320,00 лева**, представляващи суми за неизплатена представляваща сбор от ежемесечно дължимите суми за храна в размер на по 120, 00 лв. на месец, за периода от 01.08.2019 г. до 01.08.2022 г., ведно със законната лихва от 29.07.2022 г. до окончателното плащане.

ОСЪЖДА на основание чл. 78, ал. 6 ГПК МВ, БУЛСТАТ:, със седалище и адрес на управление: гр. да заплати по сметка на СРС сумата от **172,80 лева**, представляващи дължима държавна такса за първоинстанционното производство.

РЕШЕНИЕТО може да се обжалва в двуседмичен срок от съобщението до страните пред Софийският градски съд с въззивна жалба.

Препис от решението да се връчи на страните!

РАЙОНЕН СЪДИЯ:

Съдия при Софийски районен съд: _____